

Pressupost per al 2023

El CSUC va néixer per l'acord del Govern 173/2013, de 10 de desembre, amb l'objectiu fonamental de compartir o mancomunar serveis acadèmics, científics i bibliotecaris, de transferir coneixement, i de gestionar les entitats consorciades (les universitats i la Generalitat de Catalunya), per potenciar les sinergies i millorar-ne l'eficàcia i l'eficiència.

Des de llavors fins avui s'han produït molts canvis importants de tot tipus: els nous Estatuts del CSUC de l'any 2019, molts canvis de persones tant en la direcció de les universitats com en els responsables d'aquest àmbit en la Generalitat i en el propi CSUC, greus dificultats econòmiques pel sistema universitari en general, la creació d'una Conselleria específica de Recerca i Universitats, la tramitació de la nova llei de la ciència de Catalunya, la proliferació i impuls de centres CERCA d'excel·lència reconeguts per la Generalitat, la pandèmia que ha provocat la digitalització forçosa de molts processos en el món universitari, etcètera.

Aquest any 2023 ha de permetre assolir objectius generals, com la definició actual del CSUC en quan als que reben els seus serveis i, si escau, els serveis a prestar, l'aplicació d'un nou conveni col·lectiu que permetrà regular de forma clara totes les qüestions de personal, la revisió de l'organització interna del CSUC però també i, encara més important, l'organització i el funcionament amb les entitats consorciades, modificant si escau els Estatuts, la millora i simplificació dels processos, la posada en marxa de nous projectes interessants per a les universitats més enllà dels actuals i de les compres conjuntes que han permès i permetran importants estalvis econòmics. I tot això en un context geopolític i econòmic que generarà greus dificultats per tots els que formen part del CSUC.

En aquest context, les principals línies d'actuació incloses en el pressupost previst per a l'any 2023 son:

Tot i que tots els objectius explicitats son importants, un dels prioritaris per al 2023 és executar les actuacions finançades, amb un ajut de 12,73 M€ (2021-23) pel fons **REACT-EU** (Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa), i que s'han iniciat al 2022 degut, d'una banda al retard en la resolució de l'ajut, i d'altra, al retard en la manca d'autorització dels diversos departaments de la Generalitat competents, autorització que no es va disposar fins al mes de

juliol d'enguany, moment a partir del qual s'estan gestionant amb urgència les convocatòries dels llocs temporals a cobrir necessaris per a la seva realització.

També es desenvoluparà el pla per reforçar la **ciberseguretat** a les universitats catalanes, un projecte estratègic de gran importància i que preveu un conjunt d'actuacions rellevants que permetran disminuir el risc informàtic del conjunt universitari. Les principals accions, algunes iniciades ja enguany, són la implantació d'un centre d'operacions de seguretat (**SOC**) amb horari 24x7 per monitorar i gestionar les alertes i els incidents de seguretat i que disposi d'un equip de treball que apliqui els procediments definits per les universitats. També la implantació d'una còpia de seguretat fora de línia (*offline backup*) per garantir la recuperació dels serveis i les dades. I, pel que fa a la plataforma de mitigació d'atacs de denegació de servei distribuïts (**DDoS**), es prepararà la licitació per a l'adquisició d'una plataforma de darrera generació, amb més capacitat (100 Gbps), d'acord amb el creixement de la resta d'enllaços de la xarxa. Igualment, es treballa també en l'àmbit dels centres de recerca, amb els mateixos objectius.

L'administració digital s'ha convertit en una necessitat i, per aquesta raó s'ampliaran i milloraran aquests serveis. Així, es duran a terme actuacions en la plataforma d'administració electrònica, en el Gestor Documental Consorciat, en interoperabilitat, en la integració amb la plataforma European Blockchain Services Infrastructure (EBSI), en la implantació de diferents mecanismes de signatura transfronterera i en l'automatització de processos mitjançant l'ús d'eines d'intel·ligència artificial.

La principal prioritat de l'**Anella Científica** és seguir oferint uns serveis d'alta qualitat a les institucions connectades, al mateix nivell que les millors xarxes de recerca de tot el món. Entre les actuacions previstes, destaquen les que es faran als nodes troncal, en col·laboració amb RedIRIS. Durant el 2023, també es preveu la col·laboració amb la Secretaria de Polítiques Digitals de la Generalitat de Catalunya per a la millora de la connectivitat amb fibra òptica, i la preparació de la nova licitació del servei prestat per un operador en la qual es tindrà en compte l'evolució de la infraestructura de fibra disponible. Aquestes actuacions permetran incrementar tant la capacitat i redundància de l'Anella Científica, com la seva capacitat de connexió amb el CATNIX.

Pel que fa al **CATNIX**, es preveu la implantació d'un nou punt de presència a la Barcelona Cable Landing Station (BCLS), en col·laboració amb l'empresa gestora d'aquesta infraestructura i la Generalitat de Catalunya, i es configurarà una xarxa amb quatre nodes per incrementar la seva redundància, capacitat, tràfic intercanviat i nombre d'entitats connectades.

El CSUC ampliarà els seus serveis per incrementar la competitivitat del sistema de coneixement de Catalunya en base a dues actuacions principals. D'una banda, l'ampliació i millora de **serveis de dades** per a la recerca, que inclou accions en la publicació, preservació i gestió de dades de recerca. També la millora de la infraestructura de dades amb la implantació d'un sistema d'emmagatzematge de dimensions suficients per allotjar dades de recerca i *datasets* de gran volum amb garanties de preservació. Inclou, a més, altres serveis de suport als investigadors com ara UNIDISC.

Es preveu potenciar el servei de **càlcul científic** ampliant el nombre de grups de recerca i altres entitats usuàries, així com el seu ús entre les PIME, en el marc del tercer any del projecte europeu EuroCC del qual el CSUC n'és partícip, juntament amb altres nodes de la Xarxa Espanyola de Supercomputació (RES). També en el marc de la RES, es continuaran les tasques en el projecte Quantum Spain de computació quàntica.

Quant a **infraestructura en núvol i CPD**, es posaran en marxa nous servidors per garantir el desenvolupament del projecte REACT-EU i dels serveis que incorpora, i s'ampliarà l'espai d'emmagatzematge per a grans volums de dades i preservació. També es continuarà l'ampliació i adequació del CPD per acollir les noves infraestructures d'emmagatzematge i càlcul científic. Es durà a terme la renovació de l'equipament del lloc de treball i infraestructura d'accés.

En els dos àmbits de compres conjuntes:

D'una banda, en l'àmbit TIC es realitzaran renovacions de diferents contractacions que finalitzen el 2022, com ara el servei de gestor de continguts multimèdia, llicències de programari, programació, compra conjunta de telecomunicacions i altres serveis. També s'implementaran les pròrrogues de diferents contractes vigents i la realització de noves licitacions per a nous serveis actualment en fase d'anàlisi.

D'altra banda, fora de l'àmbit TIC, s'iniciarà l'execució del primer contracte específic del nou sistema dinàmic d'adquisició (SDA) d'energia, permetent fer tancaments també en gas natural si el mercat ofereix uns preus de futurs convenients pel 2023. El sector energètic està en contínua transformació, amb moments de molta tensió i preus alts, per la qual cosa caldrà reciclar-se i avaluar possibles oportunitats que han de produir-se respecte als agregadors de demanda, comunitats energètiques i representants de mercat.

Es faran també contractes específics de gasos de laboratori amb el nou SDA licitat el 2022. Si tot evoluciona favorablement amb el pilot de gasos, es licitarà també un sistema dinàmic d'adquisició per material de laboratori, que permetrà augmentar el nombre de proveïdors d'una manera eficient, per poder donar servei a totes les famílies de productes de laboratori. Es continuarà millorant l'eina de l'SDA i de catàleg per dotar-la de més funcionalitats perquè investigadors i departaments de compra puguin gestionar-la de forma eficient i àgil. També es vol facilitar la integració de les eines de les universitats i centres de recerca.

Pel que fa als repositoris gestionats per l'àmbit TIC i el de Ciència Oberta, d'una banda, a l'àrea TIC s'introduiran millores en el servei de desenvolupament, i es continuarà amb la normalització del model per a aquells repositoris desenvolupats per a la Generalitat de Catalunya. D'altra banda, en l'àmbit de Ciència Oberta, es continuarà fent instal·lacions de repositoris de prestacions bàsiques (RPB) i, com a novetat, dels de prestacions avançades (RPA). Tots aquests desenvolupaments permetran estandarditzar funcionalitats i aconseguir més eficiència i un manteniment òptim. Igualment, s'està plantejant també la creació d'una plataforma on publicar monografies catalanes en obert.

En quan a la Biblioteca digital de Catalunya (BCD), lligada lògicament a l'objectiu de l'accés obert, es replantejarà la contractació de recursos per renovar aquells que tenen una millor relació cost/ús, partint de la base de que aquesta BCD és un instrument important per a la recerca de Catalunya. A la vegada, es continuarà treballant amb la CRUE per gestionar i ampliar els “acords transformatius” de forma que les universitats puguin publicar tota la seva producció científica en obert en els editors que formen part d'aquests acords i es demanarà a tots els proveïdors amb els que es renovi un recurs, que incloguin l'accés obert dels articles publicats sense cost afegit.

Tanmateix, es continuarà treballant per arribar a acords amb editorials de revistes d'or amb pures, per monitoritzar el cost del que es paga per publicar en obert i per anar millorant l'indicador d'accés obert del Portal de la Recerca de Catalunya.

En l'àmbit de Biblioteques, i amb l'acord de totes les parts, es posarà en marxa un equip de treball entre el personal de les universitats i del CSUC per fer un estudi cooperatiu que té com objectiu definir que ha de ser el CRAI, tant des de la perspectiva estructural com dels serveis que s'han d'oferir a la comunitat universitària. L'entorn de treball serà la Comissió tècnica que ho treballarà en sessions monogràfiques tenint en compte casos d'èxit en l'entorn internacional i amb la possible participació d'experts que puguin compartir la seva experiència

Pel que fa el Sistema de Gestió Bibliotecària (**SGB**), basat en la plataforma Alma, d'Ex Libris, es treballarà en maximitzar el seu ús intercanviant experiències en grups d'usuaris a nivell nacional i internacional i seguint tant els seus programes de formació contínua com el “programa Exit”, coordinat des del CSUC. També s'estendrà el seu ús i coneixements a les institucions participants que durant el 2022 s'han incorporat a Alma: MACBA, MNAC, TCM i UIC. Igualment es demanarà al proveïdor la traducció al català de les eines internes de gestió.

En el Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (**CCUC**), s'acabaran d'adaptar les pautes de catalogació en els nous procediments de treball amb Alma i es continuarà redactant les que encara no segueixen la normativa RDA. Igualment, es continuaran aplicant mesures de qualitat bibliogràfica i es fomentarà la integració de noves institucions. S'estudiarà la possibilitat de treballar en projectes d'enriquiment de dades del CCUC i de millorar l'eina de descobriment Primo perquè sigui més efectiva.

En relació al Servei de Préstec Consorciat (**PUC**), es continuarà donant el servei amb el programari Alma i es començarà a estudiar la possibilitat de millora en el servei de valises, actualment renovat amb l'empresa Ara Vinc. S'estudiaran els resultats de la prova pilot de l'acord AIA, que acaba el desembre de 2022 i que estableix l'eliminació del cobrament de les còpies que es demanen per préstec interbibliotecari, i es valorarà la possibilitat de fer un acord permanent. S'estudiarà la possibilitat d'ampliar i/o millorar els serveis oferts a les institucions a través de l'adquisició de nous mòduls del programa de l'SGB. Es començarà per RapidILL i Rapido, que milloren l'experiència de l'usuari pel que fa al préstec, agilitzant-lo i flexibilitzant-lo.

Igualment, i en el mateix àmbit de Biblioteques, s'ha sol·licitat pressupost per remodelar un nou edifici a Lleida, el GEPA2, per poder ampliar l'emmagatzematge un cop s'esgoti la capacitat total del GEPA, que ara està sobre el 90% de l'espai disponible. Tot i les dificultats econòmiques generals, l'objectiu és aconseguir la inversió sol·licitada per tal d'iniciar el projecte.

El principal objectiu en **ciència oberta** és contribuir al Pla Català de Ciència Oberta que ha de posar-se en funcionament de forma immediata després de l'aprovació de la Llei de la Ciència. Pel que fa al Portal de la Recerca de Catalunya (**PRC**), es continuarà treballant per tal d'incorporar-hi més informació procedent de les universitats i centres de recerca, així com també de sistemes externs. Gràcies a l'ajut de REACT-EU es preveu, a més, fer proves per desenvolupar un mapa d'experts a partir del PRC i introduir indicadors bibliomètrics al Portal i, si escau, elaborar un programa de formació en les pràctiques de ciència oberta i publicació de dades FAIR.

En l'àmbit de la Gestió de Dades de Recerca (**RDM**), un cop ha entrat en funcionament el Repositori de Dades de Recerca (**RDR**), l'objectiu principal és estendre'n el seu ús a la totalitat del sistema de recerca de Catalunya. En aquest cas, l'ajut REACT-EU permetrà millorar les prestacions del repositori en preservació i iniciar els treballs per obtenir el certificat CoreTrustSeal.

A nivell intern, els principals objectius són, la revisió organitzativa de tota l'estructura (interna i del Consorci), l'impuls de l'anàlisi i els canvis que se'n derivin dels objectius del CSUC, l'aplicació del conveni col·lectiu una vegada validat pels departaments competents, l'anàlisi i dimensionament de la plantilla, la revisió de totes les normatives derivades, la revisió i/o ratificació de les tarifes vigents, la digitalització dels processos interns del CSUC, i la presentació de nous projectes a les universitats que permetin aconseguir els objectius que té el Consorci explicitats a l'inici d'aquesta presentació.